

Mej. M. A. Heinen, Bodemplein 9, Brunssum.
 Mej. L. Delsing, Rumpenerstr. 64, Brunssum.
 C. Snoep, Accountant, Lijsterbesstraat 98, Rotterdam.

J. Erven, Looiersgracht 10, Maastricht.
 L. Geeraedts, Begijnhof 10, Venlo.

UIT EIGEN KRING

De nieuwe directeur van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. In de vergadering van dinsdag 4 juli benoemde de gemeenteraad van Maastricht tot directeur van het Natuurhistorisch Museum de heer Drs. M. M. J. Meijer als opvolger van Dr. E. M. Kruytzer, aan wie met ingang van 1 febr. eervol ontslag was verleend wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

De heer Meijer is geboren te Heerlen op 7 dec. 1921. Spoedig daarna verhuisden zijn ouders naar Maastricht, waar hij de lagere en middelbare schoolopleiding genoot. Reeds als leerling van de H.B.S. toonde hij grote belangstelling voor het museum, waar hij in de vrije middagen vaak kwam werken. Na het eind-examen ging de heer Meijer geologie studeren aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Zijn belangstelling ging vooral uit naar de stratigrafie en paleontologie. Na het doctoraal examen in 1952 heeft de heer Meijer korte tijd gewerkt in Gabon (Equatoriaal Africa) in dienst van een oliemaatschappij. Na zijn terugkeer in Nederland heeft hij enige maanden in ons museum gewerkt en op zijn speurtochten naar de Encigroeve veel materiaal verzameld, dat stratigrafisch van belang is. Het resultaat van zijn werk werd neergelegd in een rapport.

In 1954 werd de heer Meijer benoemd tot micro-paleontoloog aan de universiteit van Luik en in 1958 in dezelfde functie aangesteld bij de Belgische oliemaatschappij Petrofina, maar hij bleef werken in het laboratorium van de universiteit. Hij is lid van de internationale Maas-trichtien-werkgroep, die tot taak heeft de nieuwe grenzen van het Maas-trichtien vast te sellen. Van zijn hand verschenen verschillende wetenschappelijke artikelen in binnen- en buitenlandse tijdschriften.

Wij heten de nieuwe directeur van harte welkom.

Dokter C. Willemse erelid van de Nederlandse Entomologische Vereniging. Op de

zevende lentevergadering, 9 april 1961, werd de heer C. Willemse met algemene stemmen benoemd tot erelid van de Nederl. Entom. Ver. op grond van zijn orthopterologische studiën, waardoor hij in de loop der jaren een internationale vermaardheid heeft verworven. Wij wensen onze oud-voorzitter van harte geluk met deze eervolle onderscheiding.

† *Emer. Pastoor C. J. H. Spierts.* Donderdag 10 augustus overleed vrij onverwacht op bijna 79 jarige leeftijd onze trouwe vriend, de Zeer-eerw. Heer H. Spierts, oud-pastoor van Terwinselen. Wij hebben hem niet dikwijls op onze vergaderingen gezien, maar in het museum kwam hij vaak. De grijsaard voelde zich weer jong, wanneer hij met de jongens van zijn school door het museum wandelde.

't Laatste hebben wij hem gezien op onze vergadering van 12 juli te Terwinselen in de Botanische Tuin, zijn stichting. Wanneer Spierts' theorie omtrent het ontstaan van de grubben in Zuid-Limburg al lang vergeten is, zal het natuurmonument van Terwinselen de herinnering levend houden aan deze vriend van de natuur.

Na verkregen emeritaat woonde pastoor Spierts in het Steenhuis te St. Geertruid, maar hij was niet veel thuis. Graag wandelde en speurde hij door zijn dierbaar land. Als hij deelnam aan een excursie, had hij altijd mensen om zich heen, aan wie hij vertelde, hoe hij dacht over de plaats van de door Caesar genoemde sterkte Atuatuca en de ligging van de vallei, waar de Romeinse cohorten door de Eburonen werden overvallen. Zijn onvermoeibare geest heeft thans rust gevonden bij God.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

te Heerlen op woensdag 14 juni 1961.

De heer Bex had een groot aantal planten meegebracht, verzameld in de omgeving van de Roode beek te Brunssum, waaronder *Lycopodium inundatum*, Moeraswolfsklauw, en misschien een jong exemplaar van *L. clavatum*, Grote wolfsklauw. Ook liet hij een zeer zeldzaam zwammetje zien, n.l. *Mitrula paludosa*, op een op het water drijvend eikeblad.

De heer van der Kruk bracht ter vergadering

een groot aantal planten uit de Eifel, waaronder *Phyteuma spicatum* en *nigrum*, Rapunzel en Zwarte rapunzel, *Geranium phaeum*, Donkere ooievaarsbek, *Centaurea montana*, Bergcentaurie en *Pedicularis palustris*, Moeraskartelblad.

De heer van Loo had weer een mooie collectie planten bij zich uit de Botanische tuin; opvallend was het grote aantal exemplaren met bandvorming of fasciatie: *Oenothera fruticosa*, *Delphinium*, *Campanula medium*, *Grindelia robusta*.

Dr. Dijkstra liet een zinkplantje zien, verzameld in België, n.l. *Alsine verna*; het is merkwaardigerwijze nog nooit op Nederlands gebied gevonden.

Br. Arnoud bracht enkele levende Hydra's en Daphnia's mee en vertelde iets over de levenswijze van deze poliepen en watervlooien; ook liet hij enkele salamanderlarven zien. Dr. Dijkstra had vaak waargenomen, dat bij de ontwikkeling van kikkerlarven op het stadium, dat de voorpoten goed ontwikkeld zijn, de staart nagenoeg verdwenen is en de kieuwademhaling vervangen wordt door longademhaling, de dieren plotseling sterven. Geeft men ze de gelegenheid uit het water of gedeeltelijk uit het water te gaan, dan blijven ze leven, ook al eten ze gedurende een hele tijd niets. Hem was uit de literatuur hierover niets bekend, maar hij vermoedde, dat ze door verdrinkingsdood omkomen. Hetzelfde had hij waargenomen bij jonge watersalamanders en vooral bij deze laatste vond hij dit zeer merkwaardig, temeer, daar deze dieren nog meer aan het water aangepast zijn dan kikkers en in het voorjaar wekenlang in het water verblijven. Wel nemen ze van tijd tot tijd uit de atmosfeer een flinke hap lucht mee naar beneden. Br. Arnoud vermoedde, dat ze werkelijk op dat tijdstip verdrinken kunnen.

De heer Bult deelde weer een broedgeval mee van de Kleine pluvier en had ook een Grauwe klauwier waargenomen.

De heer van Loo vertelde hoe twee kauwtjes en een eekhoorn om beurten een houtduif aanvielen en na zeer korte tijd deze doodden. Verder waarschuwde hij om vogels, behalve in de winter te voeren. In het voorjaar en gedurende de zomer moeten deze dieren voor zich zelf zorgen; komen ze daarentegen te gemakkelijk aan de kost, dan nemen ze niet meer de moeite om hun natuurlijk voedsel, slakken, insecten en derg. te zoeken. Bovendien raakt zo het even-

wicht in de natuur verstoord en door te veel vrije tijd, komen de dieren er gemakkelijker toe allerlei dwaasheden uit te halen.

Tenslotte liet de heer Bex een rolsteen zien, door hem op de Brunssumerheide gevonden. Deze steen moet, na determinatie, afkomstig zijn uit het Ondercarboon en wel enkele meters onder de grens met het Namurien. Ter plaatse kan men deze stenen zeer goed waarnemen in de groeve bij Visé (mededeling Dr. K i m p e).

te Terwinselen gecombineerde vergadering van Maastricht en Heerlen op 12 juli 1961.

Om half acht heet Dr. Dijkstra de aanwezigen welkom. Ongeveer 35 leden hadden aan de uitnodiging gevolg gegeven. Wij beginnen met een wandeling door de Botanische Tuin onder leiding van de heer van Loo, die van het begin tot het einde een aandachtig gehoor heeft. Na de wandeling vergaderen wij in het tuinhuis, waar wij gastvrij worden ontvangen. De heer Coonen heeft enige planten meegebracht, o.a. boswederik, penningkruid, bitterzoet, gele helm-bloem, ruig wilgenroosje, die door Dr. Dijkstra worden besproken. Dan geeft de heer van Loo een overzicht van het werk in de tuin en de opeenvolging in de bloei van de planten. In het voorjaar bloeien de bolgewassen. Nadat deze zijn uitgebloeid komen de zomerplanten aan de beurt. Ongeveer half mei worden 10000 zomerplanten uitgezet tussen de uitbloevende tulpen, die er in juni uitgehaald worden. Daarna worden de eenjarige planten opgeruimd en de tweejarige met de bolgewassen uitgeplant. In de tuin staan 3000 bomen en heesters, waaronder 275 soorten coniferen. Ook staan er veel vaste planten, waartussen de wilde planten. Deze modeltuin is een voorbeeld voor andere tuinen en vaak moet de heer van Loo voorlichting geven. De tuin wordt jaarlijks door 40000 mensen bezocht. Ook tuinbouwverenigingen komen hier hun licht opsteken.

Na deze prettige causerie bestaat er gelegenheid om vragen te stellen en uit de antwoorden blijkt, dat men niet tevergeefs bij de heer van Loo om inlichtingen hoeft te komen. Een nieuwigheid is het bestrijden van de tulpenmoeheid van de bodem en van een paar rozen- en tulpenziekten door middel van afrikanen. Binnenkort zal daar wel meer over bekend worden.

De voorzitter van het Genootschap, Dr.

Kruytzer, spreekt een woord van hartelijke dank voor de prettige ontvangst en de leerzame avond. Na sluiting gaan allen voldaan naar huis met de belofte terug te komen.

NIEUWS UIT VENLO EN OMGEVING

De Heer Sijbers schrijft:

Op aandrigen van de heer H e r m a n s meld ik U de vondst van een pracht neotenisches exemplaar van de Kleine watersalamander, *Triturus vulgaris* in een met zeer koud grondwater gevulde kleigroeve te Tegelen, ongeveer 15 april 1961. Het diertje is voor een gewone salamander m.i. flink uitgegroeid: brede kop, flinke kieuwen, rug heel licht vuil-bruin, buik bijna kleurloos. Blijft natuurlijk doorlopend in het water, liefst onder waterplantjes en de kurkschors. Eet goed en voelt zich blijkbaar goed thuis in een klein bakje met een watertemperatuur van 20—25° C.

Tevens bericht ik U de vangst van 5 boomkikkertjes, *Hyla arborea*, 14 mei j.l. bij een poeltje in de gemeente Echt. De dieren zaten op braamstruiken, en waren 1½—2 cm groot.

Tenslotte werd mij op het einde van de maand juni 1961 een beekprik gebracht, *Petromyzon planeri*. Dit dier zit hier slechts in een beek, die ontspringt in Belfeld, en via Tegelen door de buitenvijver van het kasteel Holzmühle naar de Maas stroomt. In de bovenloop van deze beek komt het dier meer voor dan in de benedenloop. Het is jammer, dat deze volgens mij zeldzame vis zoveel door de jeugd wordt weggevangen.

EEN NIEUWE MOSASAURIER VOOR ONS LAND

Globidens belgicus (Woodward 1891)

door E. M. KRUYTZER

(Natuurhistorisch Museum, Maastricht)

Résumé. Un nouveau Mosasaurien pour les Pays-Bas. Depuis 1915 se trouve au Musée d'Histoire naturelle de Maastricht la couronne d'une dent du genre *Globidens*. Jusqu'à l'année passée elle avait échappé à mon attention.

En 1960 on trouva dans la carrière N.E.K.A.M.I. à Bemelen — petite commune près de Maastricht — une dent de *Globidens fraasi* (voir la gravure 1).

Cette trouvaille me rappela la dent *Globidens* du musée. Un examen institué m'a permis de constater que nous avons affaire ici à une dent *Globidens belgicus*, dont n'est connu qu'un seul exemplaire provenant de

la craie de Ciply (1891). Cette dent se trouve au British Museum.

Notre dent a la même forme caractéristique: comprimée et tricuspidée (voir la gravure 2).

Malheureusement nous ignorons le lieu exact où l'on a trouvé cette dent. En tout cas, l'auteur de la trouvaille, M. Caselli, nous a déclaré, quelques semaines avant sa mort, (il est décédé le 3 mai 1961) que la dent provenait de la craie du Limbourg méridional et bien des environs de Valkenburg. Cette dent constitue donc la première trouvaille de *Globidens belgicus* aux Pays-Bas.

Sinds 1915 bevindt zich in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht de kroon van een tand van het geslacht *Globidens*, een mylodonte Mosasauriër (Gr. mûlos = molensteen; odóntes = tanden). Deze tand was aan mijn aandacht ontsnapt tot verleden jaar, toen ons lid Drs. L. de Heer het museum kwam binnenstappen met een tand van *Globidens fraasi* Dollo, gevonden in het Maastrichts Krijt van de groeve N.E.K.A.M.I. te Bemelen bij Maastricht. Deze belangrijke vondst was voor mij de aanleiding de vergeten tand van het museum aan een onderzoek te onderwerpen. Tot mijn grote verrassing bleek de tand toe te behoren aan een nog zeldzamer soort, nl. *Globidens belgicus* (Woodward), waarvan 'tot nu toe maar één exemplaar bekend was en wel uit de Craie phosphatée de Ciply (Henegouwen, B.). Deze tand bevindt zich in Engeland. De kroon van onze tand heeft dezelfde typische vorm: „samen-gedrukt en driepuntig”, (fig. 2), in tegenstelling met die van *Globidens fraasi*, die maar één slijtagepunt heeft (fig. 1).

Ongelukkigerwijze is de vindplaats van onze tand niet bekend. Zij was in 1915 geschonken door de heer E. m. Caselli, die op 3 mei overleden is. Enige weken voor zijn dood bracht ik hem een bezoek en vroeg hem, of hij zich de vindplaats van de tand nog kon herinneren. Dat was niet het geval, maar uitdrukkelijk verklaarde hij, dat de tand afkomstig was uit een der krijtgroeven van Valkenburg of omgeving, daar hij in die tijd uitsluitend daar verzameld had. Hiermede kunnen wij dus een nieuwe Mosasauriër toevoegen aan de fauna van het Limburgse Krijt.

Deze ontdekking en de nieuwe vondst van *Globidens fraasi* moge de aanleiding zijn iets te vertellen over het geslacht *Globidens*. De bijzonderheden hierover zijn ontleend aan Louis Dollo (Archives de Biologie, Liège, Tome XXXIV, 1924).